

eng mënschlech héich sensibel Fro. Méi genee geet et ém de Fonctionnement vun der Spezialkommissonsion, déi fir d'Exekutioun vu Justizdecisiounen iwwer Placementer zoustänneg ass. Si kënnt zum Beispill zesummen, fir no zwee Méint iwwert d'Verlängerung oder d'Ophiewe vum Placement ze decidéieren, op Basis vum Rapport vum Médecin traitant. Aner Decisiounen sinn déi vun der Sortie, sief et fir eng kuerz Dauer, à l'essai oder definitiv.

D'Memberen an d'Suppleante vun déser Spezialkommissonsion hunn also eng ganz besonnesch Verantwortung, wa se esou Entscheidunge mussen huelen.

Hei geet et och ém Entscheidungen, Persounen a verschidene Momenter vum Strofvolzuch eng Sortie ze erlaben. Et geet, wéi gesot, ém Menschen, déi Täter vu méi oder manner schwéieren Infraktioune sinn, déi awer wéinst hirer psychescher Stéierung penal net kënne responsabel sinn.

De Gesetzesprojet gesäit elo vir, dass d'Indemnitéité fir d'Memberen an d'Suppleante vun déser Spezialkommissonsion via Règlement grand-ducal kënne festgeluecht ginn. Dat ass de Punkt vum Gesetz.

Et geet nämlech drëms, dës Leit par rapport zu hirer Verantwortung adequat ze entschiedegen, an et geet och drëms, esou genuch Leit ze fannen an ze rekrutéieren, fir an déser Spezialkommissonsion matzeschaffen.

Dës Kommissioun taagt véier- bis fénnefmol d'Joer, ass eis gesot ginn, a behandelt méi oder wéineger 30 Fäll d'Joer.

Ém wéi eng Indemnitéité geet et? Déi ass ugeduecht mat 85 Euro pro Sitzung.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren a widderhueilen, dass den Accord an der Justizkommissonsion vun alle Fraktiounen a Sensibilitéiten, déi present waren, ginn ass an dass mer kënnen zum Vott kommen.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmoos dem Här Reporter Charles Margue.

An als éische Riedner ass déi honorabel Madamm Diane Adehm ageschriwwen.

Discussion générale

Mme Diane Adehm (CSV) | Jo. Villmoos merci. E grousse Merci och un den Här Charles Margue als Reporter vun désem Projet de loi. Et ass effektiv e Projet de loi, deen e relativ klenge Projet de loi ass, well et geet nämlech drëm, de Leit, déi an däri Kommissioun sätzen, eng Indemnitéité ze ginn. Mir sinn der Meenung, dass wann ee sech muss mat deenen doten Dossieren auserneesetzen, dass dat schwiereg Dossiere sinn. Et si mënschlech Entscheidungen, déi een do huele muss. A mir sinn der Meenung, dass wann déi Leit 85 Euro pro Seance kréien, dass dat net der Doud ass. An duerfir encouragéiere mir déi Leit, déi doten Aarbecht weiderzemaachen. A mir ginn och eisen Accord domadder.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmoos, Madamm Adehm. An dann ass déi honorabel Madamm Cécile Hemmen ageschriwwen.

Mme Cécile Hemmen (LSAP) | Ech sinn e bësse verwontert, Här President, dass mer d'Wuert ergräifen, well wéi de Reporter et richtege gesot huet, hate mer am Kader vun der Kommissioun eigentlech den Accord ginn, dass mer à l'unanimité dëse Projet géien énnerstëtzten.

Dat maachen ech dann och elo hei am Numm vun der LSAP-Fraktiouen a soen dann och e grousse Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Hemmen. An da froen ech, ob nach ee wéllt d'Wuert ergräifen.

Wann dat net de Fall ass, géif ech der Regierung d'Wuert ginn, der Madamm Justizministesch Sam Tanson.

Prise de position du Gouvernement

Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice | Jo. Merci, Här President. E Merci och dem Reporter an all de Membere vun der Kommissioun an natierlech vum Parlament. Et ass e ganz kuerzen Text, mee e wichtegen Text, den Här Reporter huet et énnerstrach. Et geet drëm, dass mer hei deene Membere vun der Kommissioun, déi awer eng ganz grouss Verantwortung hunn, eng appropriéiert Indemnisationen kënnen auszezuelen. Duerfir dann hei elo déi Base légalé.

An ech soen Iech am Viraus Merci fir Ären Accord.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmoos, Madamm Justizministesch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7913. Den Text steet am Document parlementaire 7913^a.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7913 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmme fänkt un. Mir kommen elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 7913 ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies (par M. Jean-Marie Halsdorf), Georges Mischo (par M. Laurent Mosar), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf (par M. Paul Galles), Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen);

MM. Guy Arendt (par M. André Bauler), André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par Mme Stéphanie Empain), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

M. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis (par Mme Myriam Cecchetti).

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

8. 8018 – Projet de loi modifiant la loi modifiée du 20 juin 2020 portant introduction de certaines mesures temporaires relatives à l'application de la loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration

Mir kommen elo zum Projet de loi 8018 iwwert d'Verlängerung vu verschidenden temporäre Moossnamen

am Kader vum fräie Verkéier vun de Leit a vun de Mi-granten. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo de Reporter vun désem Projet de loi, den honorabelen Här Yves Cruchten.

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Coopération, de l'Immigration et de l'Asile

M. Yves Cruchten (LSAP), rapporteur | Villmoos merci, Här President. Also Dir hutt an Ärer Introduktion scho quasi de Rapport gemaach!

(Hilarité)

Dir so, eng weider Verlängerung vum Gesetz vum 20. Juni 2020, wou mer eeben d'temporär Areesbeschränkunge fir Leit aus Drëttstaaten decidéiert haten. Dat Gesetz, dat geet natierlech zréck op eng europäesch Recommandatioun, déi fir d'lescht den 22. Februar dëst Joer ugepasst ginn ass.

Haut verlängere mer dës Areesbestëmmunge bis Enn des Joers, also bis den 31. Dezember 2022.

De Projet ass den 13. Juni an der Kommissioun virgestallt ginn. An ech soen dat, well an däri Reunioun hate mer eng Diskussioun. An do ass preziséiert ginn, dass Persounen aus Drëttstaaten, déi wichteg Grénn sollten hunn, fir hir Rees op Lëtzebuerg ze maachen, weiderhin areesen dierfen. Dozou zielen natierlech och Leit, déi zum Beispill an der Prozedur vum Recouvrement vun der Lëtzebuerger Nationalitéit sinn. Dat war eent vun de Beispiller, wat mer do diskutéiert hunn. All déi Saache sinn eigentlech iwwer Règlement grand-ducal gereegelt.

De Rapport ass eestëmmeg ugeholl ginn an der Sitzung vum 16. Juni. An heimat ginn ech den Accord vun der LSAP-Fraktiouen.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmoos dem Här Reporter Yves Cruchten.

An als éische Riedner ass den honorabelen Här Claude Wiseler ageschriwwen.

Discussion générale

M. Claude Wiseler (CSV) | Ech soe just dem Här Cruchten Merci a ginn den Accord vun der CSV-Fraktiouen. Merci.

M. Laurent Mosar (CSV) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Wiseler. An dann ass et um honorabelen Här Gusty Graas.

M. Gusty Graas (DP) | Här President, et gëtt jo en ongeschriwwent Gesetz, datt een, wann een zu engem Rapport schwätzt, net méi laang soll si wéi de Reporter. Duerfir ginn ech dann och den Accord vun der Demokratescher Partei a soen dem Här Cruchten villmoos Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmoos, Här Graas. An dann ass et elo un der honorabler Madamm Stéphanie Empain.

Mme Stéphanie Empain (déri gréng) | Merci, Här President. Gutt, ech schléissee mech deem dann un, maachen et och ganz schnell, soe villmoos Merci fir de Rapport a ginn den Accord vun der grénger Fraktiouen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Empain. An ech ginn d'Wuert weider un den Här Fernand Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech mengen, Här President, meng Virriedner hunn all Aspekte intensiv beliicht.

(Hilarité)

An et ass also elo just, fir nach e Merci un den Här Cruchten ze soen. Merci!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorebelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Merci och dem Rapportier. U sech hätte mer dat Gesetz hei wuertwiertlech kenne virliesen, esou kuerz ass et. Dat wär vlässicht nach e bësser méi kuerz gewiescht wéi de Rapport, dee mer an der Kommission geschriwwen hunn.

Mee wichtig, mengen ech, an dat steet och am Rapport, ass, datt mer Leit, déi op Lëtzebuerg musse komme weinst enger Obligation légale, och weiderhin am Règlement grand-ducal déi Méiglechkeet ginn, onofhängeg doven, wat hei am Gesetz stéet. Ech mengen, dat ass ganz wichtig, datt Leit, déi eng Obligation légale hunn, zum Beispill fir de Recouvrement ze énnerschreiwen, dat kenne maachen.

An ech hu mer och nach eng Kéier confirméiere gelooss, datt och den Delai, fir de Recouvrement ze énnerschreiwen, nach eng Kéier soll adaptéiert ginn an no hanne verlängert ginn. Och dat, mengen ech, ass ganz wichtig, well wien Zeitunge liest, dee weess, datt d'Reesen och haut nach émmer net zur Normalitéit gehéiert, mee datt et éischter nach relativ kompliziéiert ass, deelweis vu wäit hier op Lëtzebuerg ze kommen. An dofir énnertstéte mir och dëse Projet.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice | Jo. Et ass jo en Dossier, deen énnert d'Attributioun vum Här Asselborn fält, deen ech excuséieren. Ech hunn och deem náischt bázifügen, wat d'Députéiert gesot hunn. An ech confirméieren dat, wat ech dem Sven Clement schonn an der Justizkommissiou gesot hat, dass den Delai verlängert gëtt fir déi Leit, déi schonn all d'Demarché gemaach hunn, déi just nach müssen eng Kéier hei op Lëtzebuerg kommen, fir de Recouvrement vun der Lëtzebuerger Nationalitéit ze créieren. Do ass en Amendement énnertwee an engem Text, soudass et och no dem Delai, dee virgesi war, nach verlängert gëtt.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Justizministes Sam Tanson. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8018. Den Text stéet am Document parlementaire 8018².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8018 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmme fänkt un. Mir kommen elo zu de Votes par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 8018 ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kae, Marc Lies (par M. Laurent Mosar), Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf (par M. Paul Galles), Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par M. Marc Spautz) ;

MM. Guy Arendt (par M. André Bauler), André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas),

MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydia Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par M. Marc Hansen), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par Mme Stéphanie Empain), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis (par Mme Myriam Cecchetti).

Mir kommen elo zur erweiderter Fro Nummer 152 vum Här Laurent Mosar iwwert d'Steierrulings. D'Madamm Finanzministes ass nach net do ...

(Interruptions diverses)

M. Laurent Mosar (CSV) | Här President, ech weess zwar elo net, ob dat ganz vill Senn mécht, wann ech hei eng Fro stellen an et ass keng Madamm Minister do, fir mer op meng Fro ze äntworten.

(Interruptions diverses)

M. Fernand Etgen, Président | Absolut!

(Interruptions diverses)

M. Sven Clement (Piraten) | Här President, solle mer net d'Resolutioun virhuelen?

9. Résolution de Mme Carole Hartmann concernant la conservation du principe de l'autodétermination en cas d'IVG

(Résolution déposée au cours de cette séance publique – à consulter en page 61 de ce compte rendu)

M. Fernand Etgen, Président | Ech mengen, da géife mer d'Resolutioun virhuelen, déi am Ufank vun der Sitzung vun der Madamm Hartmann deposéiert ginn ass.

Wie wëllt nach zu dëser Resolutioun d'Wuert ergräifen? Den Här Sven Clement.

Discussion générale

M. Sven Clement (Piraten) | Jo, merci, Här President. Merci och dem Carole Hartmann fir eng ganz wichtig Resolutioun. Et ass eng ..., ech mengen, datt et haapsächlech eng Symbolwirkung huet fir d'Chamber, hei nach eng Kéier Prinzipien ze affirméieren, déi net némmen an Amerika a Bedrängnis sinn. Ech mengen, mir musse just och an Europa ukcken. Polen huet e ganz, a mengen Aen, desastréist Ofdreiungsgesetz geholl, wou och schonn déi éischt Fraen huet Liewe gelooss hunn, well se dann eebe clandestinement Ofdreiung gemaach hunn, eppes, wat sécherlech och an Amerika elo erëm wäert zouhuelen.

Ech mengen, an engem Punkt hunn ech awer vlässicht e bëssen de Bauch wéi, der Regierung quasi e Blankscheck oder eis hei e Blankscheck auszeschwätzzen, an dat ass, wann dosteet: „à soutenir les efforts de mise en place d'un accès universel aux moyens de contraception tel que prévu dans l'accord de coalition“.

Dës Regierungskoalioun ass elo néng Joer am Amt, a mir hunn nach émmer Fraen, déi vun hiren Doktere gesot kréien, wa se bewosst no enger Sterilisation

froen, se wäre jo nach ze jont. Wa se dach némme bestuet wären, da géife se sécherlech eng Kéier eng aner Meenung dozou hunn.

Dat heesch, mir hunn nach keen Accès universel zu verschidde Saachen. Och d'Spiral ass nach émmer e Problem, datt se se vu verschidde Doktere refuséiert kréien, wou se wierklech gesot kréien: „Nee, waart emol!“ Dat ass, mengen ech, tatsächlech e Punkt, wou mer och hei zu Lëtzebuerg nach müssen Opklärungsaarbecht maachen.

Dat ass, mengen ech, eppes, wat ee wierklech soll soen. Dat negligéiert net, wat mer hei condamnéieren. Mee ech hunn awer e bëssen e Bemoll, dobäi ze soen: „s'engage à continuer“. Dat muss ee wierklech soen. Do gëtt et nach Problemer, och hei zu Lëtzebuerg. An dat soll een och oppen thematiséieren. An ech freeë mech schonn drop, datt mer dat an Zukunft kenne verbesseren, well dat stëmme mir haut mat.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmoos, Här Clement. An dann huet d'Madamm Martine Hansen d'Wuert gefrot.

Mme Martine Hansen (CSV) | Jo. Merci, Här President. Also fir eis ass et kloer, datt mer alles musse maachen, datt esou eppes, wéi dat an Amerika geschitt ass, hei zu Lëtzebuerg net ka passéieren. Mir gi wierklech dovunner aus, datt kaum een aus Spaass ofdreift. An dofir brauche mer ee gesetzleche Kader – deen hu mer hei zu Lëtzebuerg –, deen dat u sech erlaabt.

An dës Motioun fuerdert u sech just dat, datt mer dat och behalen, datt mer alles maachen, datt mer dee Kader och weiderhi berücksichtegen. An dofir wäerte mer dës Motioun énnertstétiert.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Hansen. Dann huet den Här Fernand Kartheiser d'Wuert gefrot.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Här President, ech wéilt och ufänken, der Madamm Hartmann Merci ze soen, datt se eis haut hei mat deem Text konfrontéiert huet. Ech mengen, et ass effektiv eng extrem wichteg Fro.

Mir waren awer iwwerascht, datt dee Sujet hei opkomm ass, well u sech ass dat eppes, wat déi amerikanesch Demokratie un éischter Plaz concernéiert. Ech mengen, mir können net fir alles, wat an der Welt an deem do Domän geschitt, elo ufänken, hei zu Lëtzebuerg am Parlament Resolutiounen ze huelen! Dat erstaunt eis schonn, datt dat elo hei gemaach gëtt! Dat gëtt eis schonn a priori ... Ech mengen, et ass net un eis, fir eis do anzemëschen; dat ass eng Kompetenz vun den USA.

Mee wat de Fong ugeet, mengen ech, ginn awer hei verschidde Saache gesot, déi een awer muss e bësse relativiéieren!

Fir d'éischt wëllt ech emol un eist eegent Gesetz erënneren, un den Artikel 1. An dat ass dat Allerwichtegst an deem Gesetz. Dat ass d'Gesetz vum 15. November 1978, wat jo hei fir Lëtzebuerg gëllt. An deen éischten Artikel seet: „La loi garantit le respect de tout être humain dès le commencement de la vie. Il ne saurait être porté atteinte à ce principe qu'en cas de nécessité et selon les conditions définies par la présente loi.“

Dee Prinzip, dee mir eigentlech hei am Land hunn, ass net dee vun engem „droit fondamental“ op Ofdreiung, wéi hei behaapt gëtt – dee stéet net an der Constitution, dee gëtt et net –, mee vun enger Dépenalisierung an éinner gewëssene Konditiounen. Dat ass de Prinzip hei am Land. Zu deem bekenne mer eis, och wa mer eng aner Approche hunn.

Mir hunn eng Indikatiounsléisung, eebe well eis Prioritéit net némmen d'Recht vun der Fra ass, mee awer